

LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJA
ISTORIJOS INSTITUTAS
LIETUVOS TSR ISTORIJOS PROBLEMINĖ MOKSLINĖ TARYBA

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

1982 METAI

VILNIUS „MOKSLAS“ 1983

INSTITUTE OF HISTORY
OF THE ACADEMY OF SCIENCES OF THE LITHUANIAN SSR
THE SCIENTIFIC PROBLEM BOARD
OF THE HISTORY OF THE LITHUANIAN SSR

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

1982

VILNIUS

1983

INSTITUT FÜR GESCHICHTE
DER AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER LITAUISCHEN SSR
PROBLEMISCHER-WISSENSCHAFTLICHER RAT
FÜR GESCHICHTSFORSCHUNG DER LITAUISCHEN SSR

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

1982

VILNIUS

1983

АКАДЕМИЯ НАУК ЛИТОВСКОЙ ССР
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ
НАУЧНЫЙ СОВЕТ ПО ПРОБЛЕМАМ ИСТОРИИ
ЛИТОВСКОЙ ССР

ЕЖЕГОДНИК
ИСТОРИИ
ЛИТВЫ

ГОД 1982

ВИЛЬНИУС «МОКСЛАС» 1983

Redakcinė kolegija:

Bronius VAITKEVIČIUS (*vyr. redaktorius*), Alfonsas EIDINTAS, Mečislovas JUČAS, Vytautas MERKYS, Vacys MILIUS, Leonas MULEVIČIUS, Rita STRAZDŪNAITĖ (*sekretorė*), Tamara TARŠILOVA, Adolfas TAUTAVIČIUS, Irena VALIKONYTĖ, Regina ŽEPKAITĖ (*vyr. redaktorius pavaduotoja*)

BIBLIOGRAFIJA

LIETUVOS TSR MA ISTORIJOS INSTITUTO LEIDINIŲ 1982 METŲ BIBLIOGRAFIJA

a. Planiniai darbai

Adomionienė O. ir kt. Antanas Vengris: Bibliogr. rodyklė, 1932—1982. / Sudarė O. Adomionienė, K. Jankauskaitė, R. Marcinkevičiūtė.— V.: [Ist. in-tas], 1982.— 48 p.— Antraše: LTSR MA, Istorijos in-tas, 2,79 apsk. sp. l. 2,65 apsk. l. l. 90 egz. op

Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1980—1981 metais: (Konf., skirtos archeol. ekspedicijų rezultatams aptarti, tezės. Vilnius, 1982, gegužė) / LTSR MA Istorijos in-tas; Red. kolegija: R. Kulikauskienė, R. Rimantienė, A. Tautavičius (ats. red.); Red. A. Šiugzdinytė.— V.: Ist. in-tas, 1982.— 116 p., lent.— Aut.: A. Bliujus, E. Butėnienė, A. Butrimas, A. Černiauskas, A. Česnys, V. Daugudis, K. Gabriūnaitė, J. Genys, A. Girininkas, E. Grigalavičienė, I. Jablonskis, E. Jovaiša, S. Juodelis, V. Kazakevičius, P. Kulikauskas, O. Kunčienė, A. Merkevičius, M. Michelbertas, I. Paprečkienė, S. Patkauskas, K. Rickevičiūtė, R. Rimantienė, J. Stankus, A. Striaukaitė, E. Svetikas, V. Urbanavičius, L. Valatkienė, L. Vaitkunsienė, A. Varnas, R. Volkaitė-Kulikauskienė, V. Žulkus. 6,51 sp. l. 7 apsk. l. l. 500 egz. op

XX a. lietuvių dailės istorija, 1900—1940. T. 1 / LTSR MA, Istorijos in-tas; Red. kolegija: P. Aleksandravičius, P. Gudynas, I. Korsakaitė ir kt.; Red.: I. Korsakaitė (ats. red.), I. Kostkevičiūtė; Rec. A. Gedminas, N. Tumėnienė.— V.: Vaga, 1982.— 328 p., iliustr., 8 iliustr. lap.— Aut.: G. Kliaugienė, I. Korsakaitė, I. Kostkevičiūtė, J. Mackonis, A. Savickas, A. Valiuškevičiūtė, Z. Žemaitytė. Iliustr. sąrašas rus., angl., p. 292—299. Bibliogr. nuorodos išnašose. Pavardžių rodyklė: p. 315—324; 36,1 apsk. sp. l. 42,7 sąl. apsk. l. 36 l. l. 30 000 egz.

Rec.: Korsakaitė I. Trijų dešimtmečių menas.— Naujos knygos, 1981, Nr 12, p. 27; Landsbergis V. Svarbus lietuvių dailėtyros veikalas.— Komunistas, 1982, Nr 10, p. 69—71; Liutkus V. Apie nacionalinės dailės raidą.— Gimt. kraštas, 1982, birž. 10, p. 2; Rimkus V. Apie lietuvių dailę.— Raud. vėliava (Šiaul.), 1982, birž. 5; Tas pats aut.: Keturi dailės dešimtmečiai.— Tiesa, 1982, birž. 26. Ляндсбергис В. Весомый вклад в литовское искусство.— Коммунист, 1982, № 10, с. 77—79; Стрева З.— Литва лит., 1982, № 4, с. 182.

Iš mokslų istorijos Lietuvoje. T. 5. Šenavičienė I. Fizikos raida Lietuvoje, 1920—1940 = Шенавичене Е. Б. Развитие физики в Литве, 1920—1940 / Red. kolegija: P. Brazdžiūnas (ats. red.), M. Jučas, P. Slavėnas, B. Vaitkevičius; Rec.: S. Noreikienė.— V.: Mokslas, 1982.— 98 p., iliustr.— Antraše: LTSR MA, Istorijos in-tas. Santr. rus. Bibliogr. nuorodos išnašose. 8,75 sp. l. 10,58 apsk. l. l. 1000 egz.

Rec.: Tamulevičienė E. Lietuvos fizikos istorija.— Naujos knygos, 1982, Nr 1, p. 10—11, portr.

Jaunųjų istorikų darbai: Resp. jaunųjų istorikų moksl. konf. tezės, 1982 m. balandis = Труды молодых ученых: Тез. респ. науч. конф. молодых ученых. Апрель 1982 г. Kn. 4 / LTSR MA, Istorijos in-tas, Jaunųjų mokslininkų taryba; Red. kolegija: L. Mulevičius (ats. red.), B. Puzinavičius, S. Stašaitis, V. Urbanavičius, I. Vaškevičiūtė (ats. sekr.).— V.: Ist. in-tas, 1982.— 135 p., lent.— Aut.: Z. Antanaitytė, D. Blažytė, A. Butrimas, A. Eidintas, V. Gaizauskaitė, A. Girininkas, K. Gudas, P. Kakta, P. Kalnius, V. Kazakevičius, R. Keliuotis, D. Lemežienė, R. Lukaševičius, J. Mardosa, E. Maziliauskas, A. Merkevičius, R. Miknys, V. Milevičiūtė, G. Morkis, V. Našlėnaitė, A. Nikžentaitis,

A. Nugaaitė, J. Paleckis, R. Pukinskaitė, B. Puzinavičius, E. Rimša, G. Rudis, D. Ruzgaitė, J. Skirius, R. Samavičius, A. Senavičius, T. Taršilova, E. Vaitiekienė, S. Vaitiekus, G. Vaitkevičius, G. Vaskela, I. Vaškevičiūtė, A. Verbickas, R. Zizas, F. Žigaras. Bibliogr. nuorodos išnašose. 8,25 sp. l. 400 egz. op

Lietuvos istorijos metraštis = Ж годник истории Литвы = The Year-Book of Lithuanian History / LTSR MA, Istorijos in-tas, LTSR istorijos problem. taryba; Red. kolegija: B. Vaitkevičius (vyr. red.) ir kt.—V.: Mokslas.—Leidž. nuo 1971 m.

1981 m. 1982. 176 p. iliustr.—Aut.: O. Adomonienė, I. Butkevičius, A. Eidintas, A. Gaigalaitė, E. Grigalavičienė, E. Gudavičius, M. Jučas, J. Jurginis, J. Mardosa, R. Merkienė, V. Milius, A. Nikžentaitis, A. Pirockinas, G. Rudis, R. Strazdūnaitė, A. Tautavičius, A. Tyla, E. Treinienė, J. Tumelis, L. Vaitkunskienė, A. Varanavičius, R. Vėbra, Z. Zinkevičius, R. Žepkaitė.—Lygiagr. antr. taip pat vok. Str. santr. rus. „Lietuvos TSR MA Istorijos in-to leid. 1981 m. bibliogr.“ / O. Adomonienė, p. 155—157. Bibliogr. nuorodos išnašose. 12,87 sp. l. 16,40 apsk. l. 1. 1000 egz.

Rec.: Geštautas A. Apie mūsų rajoną.—Kom. žodis (Kelmė), 1982, rugs. 11; Grigavičius A. Didvyriškos kovos metraštis.—Gimt. kraštas, 1982, spalio 28, p. 5; Marcinus A. Didvyriškų kovų dokumentai.—Naujos knygos, 1982, Nr 3, p. 14.

Lietuvos liaudis Didžiąjame Tėvynės kare (1941—1945): Dokumentų ir medžiagos rinkinys / Partijos istorijos in-tas prie LKP CK Maršizmo-leninizmo in-to prie TSKP CK filialas, LTSR MA Istorijos in-tas, Archyvų v-ba prie LTSR Ministrų Tarybos, LTSR CVA; Red. kolegija: J. Arvasevičius, P. Štaras (ats. red.), B. Vaitkevičius ir kt.; Sudaryt. J. Arvasevičius ir kt.—V.: Mintis, 1982.—463 p., 16 iliustr. lap.—Bibliogr. dokumento gale. Pavardžių, slapyvardžių ir teminė rodyklės: p. 411—436. 36,27 sp. l. 40,72 apsk. l. 1.

Merkys V. Lietuvos valstiečiai ir spauda XIX a. pabaigoje—XX a. pradžioje / Red. S. Noreikienė; Rec. J. Dobrovolskas ir B. Genzelis.—V.: Mokslas, 1982.—272 p.—Antrašė: LTSR MA Istorijos in-tas. Bibliogr. nuorodos išnašose. Asmenvardžių rodyklė: p. 255—269. 14,28 sp. l. 16,49 apsk. l. 1. 6000 egz.

Rec.: Alekna J. Nauja kupiško knyga.—Kom. keliu (Kup.), 1982, rugs. 14; Kudirka J. Kur kryžiuosiai knygnešių keliai.—Draugas (Šak.), 1982, liepos 24; Raguotis B.—Kultūros istorijos studija.—Gimt. kraštas, 1982, birž. 24, p. 4—5; Dobrovolskas J. Nelegaliosios spaudos tyrinėjimų tęsinys.—Naujos knygos, 1982, Nr 4, p. 19; Geštautas A. Knygnešių keliais.—Kom. žodis (Kelmė), 1982, birž. 12.

Strazdūnaitė R. Ona Maksimaitienė: Bibliogr. rodyklė, 1941—1981 / Sudarė R. Strazdūnaitė.—V.: [Ist. in-tas], 1982.—21 p.—Antrašė: LTSR MA Istorijos in-tas. 1,7 sp. l. 90 egz. op

1529 metų Pirmasis Lietuvos Statutas = Первый Литовский Статут 1529 года: (Resp. moksl. konf., skirtos Pirmojo Statuto 450 metinėms pažymėti, medžiaga) Vilnius, 1979 m. lapkr. 27—28 d. / Vilniaus V. Kapsuko un-tas, LTSR MA Istorijos in-tas; Red. kolegija: E. Gudavičius, M. Jučas, J. Jurginis, J. Kubilius (pirm.), S. Lazutka (ats. red.), V. Lesčius, L. Sudavičienė, S. Vansevicius.—V.: LTSR ASVMM, 1982.—159 p. Avt.: В. Андруолис, А. Бикялис, И. Валиконите, Т. П. Власова, А. П. Грицкевич, Э. Гудавичюс, В. М. Конон, З. Ю. Коспыйский, Й. Кубилиус, С. Лазутка, Л. Г. Москвич, В. Е. Румянцева, М. Ф. Спиридонов, И. П. Стростина, О. В. Тодийчук, А. Л. Хорошкевич, И. М. Шекера, Ю. Юргинис, И. А. Юхо, М. Ючас. Tekstas rus. Bibliogr. nuorodos išnašose. 16 sąl. sp. l. 12 apsk. l. 1. 2000 egz.

Varakauskas R. Lietuvos ir Livonijos santykiai XIII—XVI a. / Red. [ir įž. str., p. 3—4, parašė] M. Jučas; Rec. B. Dundulis.—V.: Mokslas, 1982.—329 p.—Antrašė: LTSR aukšt. ir spec. vid. mokslo m-ja, Vilniaus valst. pedagog. in-tas, LTSR MA Istorijos in-tas. Bibliogr.: p. 300—319 ir bibliogr. nuorodos išnašose. Asmenvardžių rodyklė: p. 320—329. 13,22 sp. l. 16,73 apsk. l. 1.

Rec.: Levinskienė S. Istoriko palikimas.—Naujos knygos, 1982, Nr 8, p. 18—19, iliustr.; Stašaitis S. Nauja medievistikos studija.—Gimt. kraštas, 1982, lapkr. 11, p. 4.

Древности Белоруссии и Литвы: (Сб. статей) / Ин-т истории АН БССР, Ин-т истории АН ЛитССР; [Науч. ред. Л. Д. Поболь, А. З. Таутавичюс].—Минск: Наука и техн., 1982.—175 с., ил., табл.—Avt.: Н. П. Александрович, В. В. Богомольников, А. Бутримас, И. Васьквичюте, В. С. Вергей, А. Гирининкас, М. Ф. Гурин, Э. М. Зайковский, Ю. А. Заяц, Л. В. Дучиц, А. А. Егорейченко, В. Казакавичюс, В. А. Карпеко, Л. В. Колединский, В. П. Ксендзов, О. Н. Левко, О. Л. Липницкая, М. И. Лошенко, А. Лухтан, Я. Г. Риер, А. А. Селицкий, Т. С. Скрипченко, В. С. Соболев, О. А. Трусов, В. И. Шадыро. Библиогр. в конце статьи. 11,0 печ. л. 10,2 уч.-изд. л. 2700 экз.

b. Neplaniniai darbai

Daugudis V. Senoji medinė statyba Lietuvoje.—V.: Mokslas, 1982.—111 p., iliustr.—(Lietuvos istorija).—Šaltiniai ir lit.: p. 104—109, 4,51 sp. l. 5,46 apsk. l. l. 5000 egz.
Rec.: Šaparauskienė J. Ką mena senieji šaltiniai.—Naujos knygos, 1982, Nr. 3, p. 20.

Lenino priesakams ištikimi: (Dok. medžiagos rinkinys) / LLKJS CK; Parengė P. Arlauskas ir F. Žigaras.—K.: Šviesa, 1982.—175 p., iliustr. 9,24 sąl. sp. l. 7,61 apsk. l. l. 2000 egz.

Lukoševičius J. Atsiminimai ir laišakai / Sudarė, įvadą [p. 3—217] ir paašk. [p. 218—232] parašė V. Merkys; Red. kolegija: A. Bikelis, J. Kubilius (pirm.), V. Merkys ir kt.; Vertė V. Bogušis; Rec. Č. Kudaba ir P. Beresnevičius.—V.: Mokslas, 1982.—247 p., 8 iliustr. lap.—(Lietuvos mokslo paminklai).—Bibliogr.: p. 229—230. Asmenvardžių rodyklė: p. 233—244. 13,83 sp. l. 16,22 apsk. l. l. 4000 egz.

Rec.: Bulota J. Žmogus iš legendos.—Gimt. kraštas, 1982, liepos 28; Ciechanowski J. Wspomnienia Józefa Łukaszewicza.—Czerw. Sztandar, 1982, 11 sierp., il.; Genzelis B. Profesorius iš Šliselburgo.—Kult. barai, 1982, Nr. 10, p. 70—71; Piročkinas A. Į mokslo švyturį.—Tiesa, 1982, lapkr. 2; Trečiokienė R. Dalyvavęs pasikėsinyje prieš carą.—Vak. naujienos, 1982, spalio 29. Tas pats laikr. rus.

Žostautaitė P. Hitlerininkų kėsni užgrobti Klaipėdos kraštą 1933—1935 m.—V.: Mokslas, 1982.—144 p.—(Lietuvos istorija).—Šaltiniai ir lit.: p. 136—141; Bibliogr. nuorodos išnašose. 5,80 sp. l. 6,94 apsk. l. l. 5000 egz.

Rec.: Matulevičius A. Atkirtis revanšistams.—Komj. tiesa, 1982, liepos 17.

Rita Strazdūnaitė